Упражнение 6

Използване на инструментите на Excel за условен анализ

Цели:

• Да се представят възможностите за условен анализ ("what-if");

• Да се опознаят възможностите на трите основни техники на условния анализ – (1) Data tables (Таблица с данни); (2) Goal seek (Търсене на цел) и (3) Scenario Manager (инструмент за сценарии);

Ключови думи: условен анализ; таблица с данни; търсене на цел; сценарий; формула, резултати от формули; бъдеща стойност, критична точка.

Ресурси: За реализация на настоящото упражнение е нужно наличие на РС с инсталиран програмен продукт Excel и надеждна и сравнително бърза връзка с Интернет.

Въведение

Условният анализ ("what-if") в Excel е процес на промяна на стойностите в определени клетки, за да се види как тези промени влияят върху крайните резултати от изчисленията (припомнете си Упражнение 1 – в него можехте да променяте сумата на заема и/или срока на погасяване, така че да получите различна месечна вноска).

Условният анализ включва 3 основни техники:

- Data tables (Таблица с данни) - представлява диапазон от клетки, които показват как промяната на определени стойности във вашите формули засяга резултатите от формулите.

- Goal seek (Търсене на цел) - Ако знаете желания резултат от формула, но не и входящите данни, от които се нуждае формулата, за да се получи този резултат, можете да използвате функцията "Търсене на цел".

- Scenarios (Сценарий) - Можете да използвате сценарии ако искате да създадете бюджет, но не сте сигурни в приходите си. Със сценария можете да дефинирате различни стойности за приходите и след това да превключвате между сценариите и да извършите анализи след промяна на входните стойности.

Задача 1

Искате да изтеглите кредит, като съобразявайки вашите доходи в момента не можете да си позволите месечна вноска поголяма от 150 лв. Получили сте следната примерна оферта от банка (фиг. 1). Очевидно е, че за Вас не е възможно да изтеглите този заем за този период от време. Максималният срок, който Ви се струва разумен е 5 години (60 месеца). Ако банката няма да прави скорошни промени в лихвените проценти, изчислете какъв е максималния размер на заема, който можете да изтеглите за срок от 60 месеца и месечна вноска от 150 лв.

Указания за изпълнение:

За да се включат модулите за условен анализ, трябва да се използва Data \rightarrow Data Tools \rightarrow What-If Analysis \rightarrow Goal Seek... (фиг. 1).

Променете стойността на клетка В4 на 60.

Изберете Tools Goal Seek. В Set cell (Целева клетка) посочете клетката съдържаща размера на месечната вноска (В6). В клетката To value (Търсена стойност) напишете исканата от вас сума на месечната вноска (150). (фиг. 2 а)

X				2				6 - M	icrosoft E	xcel						
-	A Hom	ie Insert Pag	pe Layout Fr	ormulas	Connections			🔆 Clear		8-8	_		22	•	*2	÷.
Fr	om From cess Web	From From Other Text Sources *	Existing Connections	Refresh All + 60	Properties Edit Links	X↓ Sort	Filter	Se Reapply Advanced	Text to Columns	Remove Duplicates	Data Validation *	Consolidate	What-If Analysis *	Group	Ungroup	Sub
-		Get External Data		Conn	ections		Sort & Fil	ter			Data Tools		Sce	nario Mani	ager	itlir
	17 - (1	v											<u>G</u> 08	I Seek		
	86	- (*	f _x =PMT	(85/12;84	;-B3)								Dat	a <u>T</u> able		
1	1	A	В	С	D	E	F	G	н	1	J	K	L	N	4	N
1	Примерен	погасителен пла	н													
2																
3	Сума на за	ема	15 000,00	лв												
4	Срок за по	гасяване (месеци) 1	20												
5	Лихвен пр	оцент	7,95	5%												
6	Месечна в	носка	181,60	лв												
7																

Фиг. 1 Примерна оферта от банка

Щракнете върху клетката, съдържаща сумата на заема в полето Ву hanging cell (Клетка, която ще се променя). По този начин, Goal Seek ще търси максималния размер на заема при указаните условия, при който месечната вноска ще бъде 150 лв.

Резултатът от изчислението се показва по следния начин в посочената последователност (фиг. 2 а, б, в):

Goal Seek	? 🔀					
S <u>e</u> t cell:	\$B\$6 💽	Goal Seek Status	? 🗙		٨	
To <u>v</u> alue:	150	Goal Seeking with Cell B6	Step	1	Примерен погасителен план	
By changing cell:	\$B\$3 💽	Target value: 150	Pause	2		
		Current value: 150,00 лв		3	Сума на заема	74
		OK	Cancel	4	Срок за погасяване (месеци)	
			Cancer	5	Лихвен процент	
				6	Месечна вноска	1
				-		

Фиг. 2 а)

Фиг. 2 б)

Фиг. 2 в)

В първоначалната таблица се появява максимално допустимият размер на заема при зададените условия – 7406,50 лв.

Въпреки това (продължение на зад. 1), може да се окаже, че тези средства не са Ви достатъчни. Нуждаете се от минимум 10000 лв. Последният вариант е удължаване на срока на кредита. За какъв период от време трябва да изтеглите заема ако искате месечната вноска да остане със същия размер – 150 лв.? Променете размера на заема на 10000 лв. Задайте условията така, както е показано на Фигура 3 а); диалоговият прозорец от фиг. 3 б) се появява автоматично, трябва само да потвърдите с ОК. Крайният резултат трябва да е 88,2 месеца, т.е. около 7 години и 4 месеца.

Goal Seek	? 🗙		
Set cells	tpt/	Goal Seek Status	? 🛛
S <u>e</u> t Cell:	\$B\$6 🔛	Goal Seeking with Cell B6	Stop
To <u>v</u> alue:	150	found a solution.	Dreh
By changing cell:	\$B\$4	Target value: 150	Pause
		Current value: 150,00 лв	
ОК	Cancel	ОК	Cancel
Фиг. 3	a)	Фиг.	3б)

Задача 3 – самостоятелна работа

Клиент на вашата фирма иска да закупи 1200 броя от

продукта, който произвеждате. Ако получите поръчката ще имате фиксирани разходи (които не зависят от обема на производството) за

производството в размер на 1500 лв. и променливи разходи за единица продукт 52 лв. Вашето желание е да постигнете 15% печалба.

	A	В
1	Определяне на цената на продукта	
2		
3	Брой на продаваните продукти	1200
4	Постоянни разходи	1500
5	Променливи разходи на единица	52
6	Продажна цена	
7	Разходи - общо	63900
8	Приходи общо	0
9	Процент на печалбата	
10		

Фиг. 4 Условие на зад. 3

Каква трябва да бъде цената, на която да продавате? Използвайки следната таблица, задайте правилните формули в клетките и използвайте функцията Goal Seek, за да достигнете до решението:

Разходи общо = Постоянни разходи + Брой * Променливи разходи Приходи общо = Продажна цена * Брой на продаваните продукти Процент на печалбата = (Приходи общо – Разходи общо) / Разходи общо

Задача 4

Искате да внесете определена сума пари на срочен банков депозит. За да вземете решение каква сума да инвестирате и за какъв срок от време, трябва да видите каква би била потенциалната възвращаемост от всички възможни варианти. Най-лесния начин за визуално представяне подобна на информация е инструмента Data tables (Таблица с данни).

Въведете в нов документ на Excel следната информация. Имайте предвид, че крайната стойност използва за изчисление функцията за бъдеща стойност FV.

Фиг. 3 а)

	А	В
1	Първоначална инвестиция	100,00 лв
2	Лихвен процент (сложна годишна лихва)	2,30%
3	Срок (месеци)	12
4	Крайна стойност	102,32 лв
-		

Фиг. 5 Условие и "крайна стойност" за зад. 4

FV									
F	Rate	B2/12 = 0,001916667							
r	Nper	B3 💽 = 12							
	Pmt	💽 = number							
	P٧	-B1 💽 = -100							
	Туре	💽 = number							
 = 102,3244014 Returns the future value of an investment based on periodic, constant payments and a constant interest rate. Pv is the present value, or the lump-sum amount that a series of future payments is worth now. If omitted, Pv = 0. 									
		Formula result = 102,32 лв							
Formula result = 102,32	2 лв								

Указания за изпълнение:

- 1) В клетка В5 напишете 100.
- 2) Маркирайте клетки от В5 до В14.
- 3) Изберете в раздел Home последователно Editing \rightarrow Fill \rightarrow Series.

Фиг. 7 Активиране на функция Series

4) В клетката Step Value напишете 100 и натиснете ОК.

Фиг. 8 Диалогов прозорец на функция **Series** за задаване на "стъпка" за колона 5) В клетката С4 напишете 12.

- 6) Маркирайте клетки от С4 до G4.
- 7) Изберете последователно Editing \rightarrow Fill \rightarrow Series.
- 8) В клетката Step Value напишете 12 и натиснете ОК. (подобно е на фиг. 4, но
- се задава "стъпка" на ред)
- 9) Маркирайте клетки от В4 до G14.
- 10) OT Data \rightarrow Data Tools \rightarrow What-If Analysis изберете Data Table...

Data Re	view	View	De	6 - M reloper	icrosoft E	xcel		1				
Connections	2↓ ⊼↓	AZA Sort	Filter	K Clear Reapply Advanced	Text to Columns	Remove Duplicates	Data Validation •	Consolidate	What-If Analysis *	Group	Ungroup	SI
Connections		5	iort & Fil	ter			Data Tool	5	<u>S</u> cer <u>G</u> oa	nario Mar Il Seek	nager	1
B3;;-B1)					-				Dat	a <u>T</u> able		[

- Фиг. 9 Активиране на Data Table
- 11) В клетката Row input cell щракнете върху ВЗ. (Фиг. 10)
- 12) В клетката Column input cell щракнете върху В1 и потвърдете с ОК. (Фиг. 10)

Data Table	? 🗙
<u>R</u> ow input cell:	\$B\$3
<u>C</u> olumn input cell:	\$B\$1
ОК	Cancel

Фиг. 10 Задаване на входни данни за ред и колона на таблицата

13) Форматирайте клетките от B5 до G14 като валута в лв. с 2 знака след десетичния разделител. Крайният резултат трябва да Ви показва доходността на различните вложения (100 ÷ 1000 лв.) за различните периоди от време (12 ÷ 60 месеца) (фиг. 11). Например, ако депозирате 300 лв. за 2 години, доходността Ви ще бъде 14,11 лв., т.е. бъдещата стойност на Вашите 300 лв. при зададените параметри е 314,11 лв.

102,32 лв	12	24	36	48	60	
100,00 лв	102,32 лв	104,70 лв	107,14 лв	109,63 лв	112,17 лв	
200,00 лв	204,65 лв	209,41 лв	214,27 лв	219,25 лв	224,35 лв	
300,00 лв	306,97 лв	314,11 лв	321,41 лв	328,88 лв	336,52 лв	
400,00 лв	409,30 лв	418,81 лв	428,55 лв	438,51 лв	448,70 лв	
500,00 лв	511,62 лв	523,51 лв	535,68 лв	548,13 лв	560,87 лв	
600,00 лв	613,95 лв	628,22 лв	642,82 лв	657,76 лв	673,05 лв	
700,00 лв	716,27 лв	732,92 лв	749,96 лв	767,39 лв	785,22 лв	
800,00 лв	818,60 лв	837,62 лв	857,09 лв	877,01 лв	897,40 лв	
900,00 лв	920,92 лв	942,33 лв	964,23 лв	986,64 лв	1 009,57 лв	
1 000,00 лв	1 023,24 лв	1 047,03 лв	1 071,37 лв	1 096,27 лв	1 121,75 лв	
	102,32 лв 100,00 лв 200,00 лв 300,00 лв 400,00 лв 500,00 лв 600,00 лв 700,00 лв 800,00 лв 900,00 лв	102,32 лв 12 100,00 лв 102,32 лв 200,00 лв 204,65 лв 300,00 лв 306,97 лв 400,00 лв 409,30 лв 500,00 лв 511,62 лв 600,00 лв 613,95 лв 700,00 лв 716,27 лв 800,00 лв 818,60 лв 900,00 лв 920,92 лв 1 000,00 лв 1023,24 лв	102,32 лв 12 24 100,00 лв 102,32 лв 104,70 лв 200,00 лв 204,65 лв 209,41 лв 300,00 лв 306,97 лв 314,11 лв 400,00 лв 409,30 лв 418,81 лв 500,00 лв 511,62 лв 523,51 лв 600,00 лв 613,95 лв 628,22 лв 700,00 лв 716,27 лв 732,92 лв 800,00 лв 818,60 лв 837,62 лв 900,00 лв 1023,24 лв 1047,03 лв	102,32 лв 12 24 36 100,00 лв 102,32 лв 104,70 лв 107,14 лв 200,00 лв 204,65 лв 209,41 лв 214,27 лв 300,00 лв 306,97 лв 314,11 лв 321,41 лв 400,00 лв 409,30 лв 418,81 лв 428,55 лв 500,00 лв 511,62 лв 523,51 лв 535,68 лв 600,00 лв 613,95 лв 628,22 лв 642,82 лв 700,00 лв 716,27 лв 732,92 лв 749,96 лв 800,00 лв 818,60 лв 837,62 лв 857,09 лв 900,00 лв 1023,24 лв 1047,03 лв 1071,37 лв	102,32 лв12243648100,00 лв102,32 лв104,70 лв107,14 лв109,63 лв200,00 лв204,65 лв209,41 лв214,27 лв219,25 лв300,00 лв306,97 лв314,11 лв321,41 лв328,88 лв400,00 лв409,30 лв418,81 лв428,55 лв438,51 лв500,00 лв511,62 лв523,51 лв535,68 лв548,13 лв600,00 лв613,95 лв628,22 лв642,82 лв657,76 лв700,00 лв716,27 лв732,92 лв749,96 лв767,39 лв800,00 лв818,60 лв837,62 лв857,09 лв877,01 лв900,00 лв1023,24 лв1047,03 лв1071,37 лв1096,27 лв	102,32 лв1224364860100,00 лв102,32 лв104,70 лв107,14 лв109,63 лв112,17 лв200,00 лв204,65 лв209,41 лв214,27 лв219,25 лв224,35 лв300,00 лв306,97 лв314,11 лв321,41 лв328,88 лв336,52 лв400,00 лв409,30 лв418,81 лв428,55 лв438,51 лв448,70 лв500,00 лв511,62 лв523,51 лв535,68 лв548,13 лв560,87 лв600,00 лв613,95 лв628,22 лв642,82 лв657,76 лв673,05 лв700,00 лв716,27 лв732,92 лв749,96 лв767,39 лв785,22 лв800,00 лв818,60 лв837,62 лв857,09 лв877,01 лв897,40 лв900,00 лв1023,24 лв1047,03 лв1071,37 лв1096,27 лв1121,75 лв

Фиг. 11 Таблица с вложения (депозити) за различни периоди

Задача 5 – самостоятелна работа

(Източник: Wayne Winston – Microsoft Excel Data Analysis and Business Modeling, Microsoft Press, 2004): Голяма Интернет компания обмисля закупу-ването на свой конкурент. Приходите

на компанията са 100,000,000 годишно, а разходите към момента са 150,000,000.

	A	В
1	Определяне на цената на продукта	
2		
3	Брой на продаваните продукти	1200
4	Постоянни разходи	1500
5	Променливи разходи на единица	52
6	Продажна цена	
7	Разходи - общо	63900
8	Приходи общо	0
9	Процент на печалбата	

Фиг. 12 Условие на Задача 5

Прогнозите на купувача сочат, че приходите ще се покачват с 25% всяка година, докато разходите ще нарастват едва с 5%. Разбира се, прогнозите могат да се окажат и грешни и затова е по-добре да бъдат разгледани множество варианти при различни възможни ситуации за това кога фирмата ще спре да трупа загуби и ще излезе на печалба (приходи = разходи). Искаме да разгледаме вариантите, в които приходите се повишават от 10 до 50%, разходите от 2 до 20%. Използвайте данните от файла <u>У6-sales.xls</u>

В клетките В2 и В3 са зададени сегашните нива на приходите и разходите, а в клетки С2 и С3 – тяхното вероятно нарастване. По-надолу в таблицата (редове от 5 до 7) са зададени вероятните стойности на приходите и разходите за следващите 10 години (Използвана е следната формула: **Приходи * (1 + Нарастване)**.

Необходимо е в ред 8 да се напише функция, която да определи в коя година приходите се изравняват с разходите (т.нар. **критична точка**). Това става със следната формула в клетка D8 (под първата година):

=IF(AND(C6<C7;D6>D7);D5;0)

Тя проверява разликата между приходите и разходите в две съседни години и следи през коя година приходите ще станат по-големи от разходите. След това изписва номера на година, в която това се случва. Допълнителната функция **AND** показва, че за да има положителен резултат, трябва да са изпълнени едновременно и двете зададени условия (Припомнете си Упражнение 1, в което функцията **OR** изискваше изпълнение на само едно от зададените условия).

В клетка С10 трябва да се пренесе номера на годината, в която се достига до критичната точка. Това става със следната формула:

=IF(SUM(D8:M8)>0;SUM(D8:M8);"Няма КТ")

Тази формула има следния смисъл: Ако сумата от ред 8 е по-голяма от 0, това означава че е достигната критичната точка и тя е през този период, показан от сумата. Ако през тези 10 години не е достигната критична точка, то формулата ще изпише Няма КТ.

Следващата стъпка е да се нанесат възможните проценти за повишаване на разходите (от 0,10 до 0,50) в клетки С11 до С51, както и процента на увеличение на разходите (от 0,02 до 0,20) в клетки D10 до V10.

Маркирате всички клетки от C10 до V51 и от **Data Table**. В полето Row input cell щракнете върху C3, а в клетката Column input cell изберете C2

(подобно на фиг. 9 и 10 от предходната задача). В таблицата трябва да се покаже информация за годината на настъпване на критичните точки при различните комбинации от приходи и разходи. Част от таблицата е показана на фигура 13:

	3	0,02	0,03	0,04	0,05	0,06	0,07	0,08	0,09	0,1
	0,1	6	7	8	9	Няма КТ				
	0,11	5	6	7	8	9	Няма КТ	Няма КТ	Няма КТ	Няма КТ
ſ	0,12	5	5	6	7	8	9	Няма КТ	Няма КТ	Няма КТ
	0,13	4	5	5	6	7	8	9	Няма КТ	Няма КТ
	0,14	4	4	5	5	6	7	8	10	Няма КТ
ſ	0,15	4	4	5	5	5	6	7	8	10

Фиг. 13 Резултат на Задача 5

Задача 6

Използвайте модула за разработване на сценарии в Excel (Scenario), за да направите прогноза за продажбите на безалкохолни напитки на известен производител. В конкретната задача чрез използването на сценарии може да разгледат различни варианти на продажбите и паралелно да се направи анализ на резултатите. Много често сценариите се използват за

изчисляване на песимистични, реалистични и оптимистични варианти на продажбите. На всички клетки в долната таблица (използвайте <u>У6-sales.xls</u>, файла E6-sales.xls, работен лист Scenario 1) са зададени имена, както следва (Можете да ги проверите от Formulas → Defined Names):

- Цена на 1 каса променлива «цена» (клетка В2)
- Отстъпка от цената на едро отстъпка (клетка ВЗ)
- Продадени каси северен СевКаси (клетка В5)
- Продадени каси източен ИзтКаси (клетка В6)
- Продадени каси южен ЮгКаси (клетка В7)
- Продадени каси западен ЗапКаси (клетка В8)
- Продадени каси общо ОбщоКаси (клетка В9)
- Продажби без отстъпка северен БОС (клетка С5)
- Продажби без отстъпка източен БОИ (клетка Сб)
- Продажби без отстъпка южен БОЮ (клетка С7)
- Продажби без отстъпка западен БОЗ (клетка С8)
- Продажби без отстъпка общо БООбщо (клетка С9)
- Продажби с отстъпка северен СОС (клетка D5)
- Продажби с отстъпка източен СОИ (клетка D6)
- Продажби с отстъпка южен СОЮ (клетка D7)
- Продажби с отстъпка западен СОЗ (клетка D8)
- Продажби с отстъпка общо СООбщо (клетка D9)

Формулите и резултатите в таблицата имат следния вид (фиг. 14 а и 14 б).:

	A	B	С	D
1	Цена на 1 каса	27,99		
2	Отстъпка от цената на едро	0,17		
3				
4	Регион	Продадени каси	Продажби без отстъпка	Продажби с отстъпка
5	Северен	35000	=СевКаси*цена	=СевКаси*(1-отстъпка)*цена
6	Източен	30000	=ИзтКаси*цена	=ИзтКаси*(1-отстъпка)*цена
7	Южен	20000	=ЮгКаси*цена	=ЮгКаси*(1-отстъпка)*цена
8	Западен	43000	=ЗапКаси*цена	=ЗапКаси*(1-отстъпка)*цена
9	Общо	=SUM(B5:B8)	=SUM(C5:C8)	=SUM(D5:D8)
10				

Фиг. 14 а). Работна таблица с видимост на формулите

	A	В	С
1	Цена на 1	27,99 лв	
2	Отстъпка от	17%	
3			
4	Регион	Продадени каси	Продажби без отстъг
5	Северен	35 000	979 650,00
6	Източен	30 000	839 700,00
7	Южен	20 000	559 800,00
8	Западен	43 000	1 203 570,00
9	Общо	128 000	3 582 720,00

Фиг. 14 б). Работна таблица с видимост на стойностите

	1	•	*	e e			
	Mark M	Crown	LE				
olidate	Analysis *	Group	ungroup	20			
-	Scer	nario Mar	ager	It			
	Goa	l Seek					
	Data <u>T</u> able						
	J	K	L				

Фиг. 15 а) Активиране на Scenario Manager

	lager ? 🔀
Scenarios:	
Начални стойн	ости <u>A</u> dd
	Delete
	<u>E</u> dit
	Merge
	Summary
ci i ii	
Changing cells:	\$B\$1;\$B\$2;\$B\$5;\$B\$8
Comment:	Created by Nikolay Kolev on 07.10.2007 Modified by Nikolay Kolev on 07.10.2007
	Show Close

Фиг. 15 б) Диалогов прозорец на Scenario Manager с началните ст-ти

Add Scenario	? 🗙
Scenario <u>n</u> ame:	
Летен сезон	
Changing cells:	
B1:B2;B5:B8	I
Ctrl+click cells to select non-adjacent changing ce	ells.
Comment:	
Created by dari on 31.10.2013	~
	\sim
Protection	
Prevent changes	
Hide	
	OK Cancel

Фиг. 15 в) Диалогов прозорец на Scenario Manager за създаване (Add) на сценарий за летен сезон

Enter values for each of the changing cells.

отстъпка 0,17 СевКаси 29000

ИзтКаси 33250

ЮгКаси 38000 ЗапКаси 26500

1:

2:

3:

5:

Add

? X

	?	×
Enter values for each	n of the changing cells.	
<u>1</u> : цена	27,99	^
<u>2</u> : отстъпка	0,17	
<u>3</u> : СевКаси	35000	Ξ
<u>4</u> : ИзтКаси	30000	
<u>5</u> : ЮгКаси	20000	~
Add	OK Cancel	

Фиг. 15 г) Диалогов прозорец на Scenario Manager с първоначалните стойности

Scenario Value	s 🛛 🤶 🔀
Enter values for e	ach of the changing cells.
<u>1</u> : отстъпка	a 0,15
<u>2</u> : СевКаси	45000
<u>3</u> : ИзтКаси	1 52000
<u>4</u> : ЮгКаси	1 58000
5: BanKacı	1 42000
Add	OK Cancel

Фиг. 15 д) Диалогов прозорец на Scenario Manager с променени стойности Фиг. 15 е) Стойности за сценарий "Зимен сезон"

OK

Cancel

Първата Ви задача е да разработите сценарий, който да показва продажбите през летния сезон.

Активирайте Scenario Manager (Фиг. 15 а). Натиснете бутона Add (Добавяне) (Фиг. 15 б).

В прозорчето, което излиза напишете име на сценария в полето Scenario name – например Летен сезон, а в полето Changing Cells задайте клетките, които могат да претърпят промяна – цената, отстъпките и броя на продадените каси. Прозорецът трябва да изглежда като на Фиг. 15 в). Натиснете ОК.

В излизащия нов прозорец се появяват първоначално зададените стойности (Фиг. 15 г). Променете стойностите на клетките според очакваните тенденции за сезона: цена 29,99 лв. и показаните на Фиг. 15 д) стойности

(очакваните продажби ще са по-високи през лятото). Потвърдете с ОК и затворете основния прозорец с Close.

Направете втори сценарий, който да отразява продажбите за зимния сезон. Дайте му име Зимен сезон задайте цена 24,99 и показаните на Фиг. 15 е) стойности.

Сега може да разгледате резултатите от сценариите – първо всеки поотделно и след това като осева таблица.

Изберете Scenario Manager. Натиснете Летен сезон и после бутона Show (Покажи). В оригиналната таблица стойностите се променят, за да покажат новите продажби и приходи. По същия начин можете да видите и данните за Зимен сезон.

След това натиснете бутона Summary (Обобщение). Изберете опцията Scenario PivotTable report (Осева таблица за сценариите). В долното поле трябва да изберете клетки C5:D9, както е показано на Фиг. 16

Scenario Summary 🔹 🔀
Report type
O Scenario <u>s</u> ummary
Scenario PivotTable report
<u>R</u> esult cells:
=\$C\$5:\$D\$9
OK Cancel

Фиг. 16 Диалогов прозорец на Scenario Manager за създаване на обобщен отчет в осева таблица (PivotTable report)

Резултатите трябва да изглеждат като на Фиг. 17 (някои от колоните са скрити):

	A	В	С	D	E	J	K
1	\$B\$1:\$B\$2;\$B\$5:\$B\$8 by	(All) 🔽					
2							
3		Result Cells 💌					
4	\$B\$1:\$B\$2;\$B\$5:\$B\$8 💌	БОС	COC	БОИ	сои	БООбщо	СООбщо
5	Зимен сезон	724710	601509,3	830917,5	689661,525	3167482,5	2629010,475
6	Летен сезон	1349550	1147117,5	1559480	1325558	5908030	5021825,5
7	Начални стойности	979650	813109,5	839700	696951	3582720	2973657,6
0							

Фиг. 17 Резултати в осевата таблица

В горната таблица може да се направи пряка съпоставка между продажбите в различните варианти, а с разработването на допълнителни сценарии може да се намери оптимално разпределение на печалбата при различни нива на цените, отстъпките и продажбите.

Задача 7 - казус

(Адаптиран вариант от: Paul Cornell - Beginning Excel What-If Data Analysis Tools: Getting Started with Goal Seek, Data Tables, Scenarios, and Solver, APress, 2006): Преди 4 години в един от големите градове на страната е учреден малък атлетически клуб. Членовете на клуба участват като доброволци в помощ на

различни атлетически състезания, като членството им гарантира отстъпки за облекла и хранителни добавки от редица спортни магазини. В края на годината, след плащането на всички текущи разходи, печалбата на клуба се разпределя между детските спортни клубове в региона. На годишното отчетно събрание, ръководството на клуба предоставя следната информация на присъстващите:

- прогноза за очакваните приходи от членски внос за следващата година

- прогноза за приходите от голямото атлетическо състезание, провеждано в града.

На последното събрание някои от членуващите в клуба бяха помолили ръководството да се използва компютърна техника в помощ на състезателите. Те биха желали да разполагат със следната информация:

- ориентировъчни времена на състезателите по време на състезанията

Използвайте файла E5-athletics.xls <u>У6-athletics.xls</u>

1) Използвайте Goal Seek, за да прогнозирате:

А) колко "вечни" семейни вноски трябва да се наберат за да се получат приходи от 30000 лв, ако останалите параметри останат без промяна (Отговор – 23);

Б) колко годишни семейни членски вноски трябва да се наберат за да се получат приходи от 30000 лв, ако останалите параметри останат без промяна (Отговор – 59);

	A	В	С
1	Годишна вноска за нови членове на клуба	30,00 лв	
2	Годишна вноска за досегашни членове на клуба	25,00 лв	
3	Вечен членски внос	275,00 лв	
4	Годишен семейна вноска за нови членове на клуба	55,00 лв	
5	Годишен семейна вноска за досегашни членове на клуба	45,00 лв	
6	Вечен семеен членски внос	400,00 лв	
7			
8	Нови едногодишни членове на клуба	95	2 850,00 лв
9	Досегашни членове на клуба	135	3 375,00 лв
10	Нови "вечни" индивидуални членове на клуба	35	9 625,00 лв
11	Нови едногодишни семейни членове на клуба	40	2 200,00 лв
12	Досегашни семейни членове на клуба	65	2 925,00 лв
13	Нови "вечни" семейни членове на клуба	20	8 000,00 лв
14			
15	Общо	390	28 975,00 лв

Фиг. 18

2) Използвайте Data Tables, за да покажете вероятното време за преминаване през различните фази от състезанието.

Състезанието, организирано в града е на полу-маратонска дистанция (13,1 мили).

В таблицата по-долу (фиг. 19) е показано времето за изминаване на 1 миля – 5 минути.

Покажете за колко време (в минути) състезателите ще преминават през всяка следваща миля (от 1 до 13,1), ако времето им за преминаване на една

миля в	арира	ОΤ	5	до	9	мину	/ти.
--------	-------	----	---	----	---	------	------

	A	В	С	D	E	F	G	Н		J	K
1	Разстояние, мили	1									
2	Време, мин.	5									
3	Време за 1 миля	5	5	5,5	6	6,5	7	7,5	8	8,5	9
4		1									
5		2									
6		3									
7		4									
8		5									
9		6									
10		7									
11		8									
12		9									
13		10									
14		11									
15		12									
16		13									
17		13,1									

Фиг. 19

3. Използвайте сценарии, за да прогнозирате паричните приходи от градското състезание следващата година в три варианта – при нормално време, при дъждовно време и при идеални условия за състезание.

В таблицата по-долу (фиг. 20) са зададени форматите на различните състезания, броя на състезателите (първоначално са зададени по 1 човек за всеки от вариантите) и приходите от състезанието.

	A	В	С	D	E	F
1		2 км за деца	5 км	10 км	Полу-маратон	Маратон
2	Ранна регистрация	8,00 лв	15,00 лв	20,00 лв	60,00 лв	80,00 лв
3	Нормална регистрация	10,00 лв	18,00 лв	25,00 лв	70,00 лв	90,00 лв
4	Късна регистрация	15,00 лв	20,00 лв	30,00 лв	85,00 лв	115,00 лв
5						
6	Регистрирали се рано	1	1	1	1	1
7	Регистрирали се редовн	1	1	1	1	1
8	Регистрирали се късно	1	1	1	1	1
9						
10	Общо по категории					
11	Всичко	0,00 лв				

Фиг. 20

Дефинирани са следните имена в клетки от B6 до F8 и B10 до F10, както и B11 (Можете да ги проверите от Insert Name Define).

- Ранно регистрирали се за 2 км рр2к
- Ранно регистрирали се за 5 км рр5к
- Ранно регистрирали се за 10 км рр10к
- Ранно регистрирали се за полу-маратон ррпм
- Ранно регистрирали се за маратон ррм
- Нормално регистрирали се за 2 км нр2к
- Нормално регистрирали се за 5 км нр5к
- Нормално регистрирали се за 10 км нр10к
- Нормално регистрирали се за полу-маратон нрмп
- Нормално регистрирали се за маратон нрм
- Късно регистрирали се за 2 км кр2к
- Късно регистрирали се за 5 км кр5к

- Късно регистрирали се за 10 км кр10к
- Късно регистрирали се за полу-маратон крмп
- Късно регистрирали се за маратон крм
- Такси от състезанието на 2 км такса2к
- Такси от състезанието на 5 км такса5к
- Такси от състезанието на 10 км такса10к
- Такси от състезанието на полу-маратон таксапм
- Такси от състезанието на маратон таксам
- Общо събрани такси общотакса

А) Съставете паричния поток за дъждовно време. Маркирайте клетките от В6 до F8. Съставете сценарий с име Дъждовно време като зададете последователно следните стойности за клетките на състезателите:

- рр2к 55
- рр5к 125
- рр10к 110
- ррпм 90
- ррм 50
- нр2к 95
- нр5к 200
- нр10к 180
- нрмп 120
- нрм 75
- кр2к 50
- кр5к 100
- кр10к 95
- крмп 75
- крм 40

Натиснете Show и след това Close.

Б) По същия начин направете подобен сценарий за нормално време. Дайте му име Нормално време. Клетките, които трябва да промените са само следните:

- кр2к 75
- кр5к 130
- кр10к 120
- крмп 100
- крм 55

В) По същия начин направете подобен сценарий за идеално за състезание време. Дайте му име Идеално време. Клетките, които трябва да промените са само следните:

- кр2к 110
- кр5к 170
- кр10к 150
- крмп 110
- крм 70

Г) Направете отчет, в който да се вижда информация за всички сценарии

Scenario Summary 🛛 👔 🔀
Report type Scenario <u>s</u> ummary Scenario RivetTable report
Result cells:
=\$B\$10:\$F\$10;\$B\$11

Фиг. 21 Обобщаване на сценарии (не в осева таблица)

Изберете от Scenario Manager. Натиснете Summary. Изберете опцията Scenario Summary и маркирайте клетки от В10 до F10 и В11, както е показано на фигурата.

Scenario Summary				
	Current Values:	Дъждовно време	Нормално време	Идеално време
Changing Cells:				
рр2к	55	55	55	55
рр5к	125	125	125	125
рр10к	110	110	110	110
ррпм	90	90	90	90
ррм	50	50	50	50
нр2к	95	95	95	95
нр5к	200	200	200	200
нр10к	180	180	180	180
нрпм	120	120	120	120
нрм	75	75	75	75
кр2к	110	50	75	110
кр5к	170	100	130	170
кр10к	150	95	120	150
крпм	110	75	100	110
крм	70	40	55	70
Result Cells:				
такса2к	3 040,00 лв	2 140,00 лв	2 515,00 лв	3 040,00 лв
такса5к	8 875,00 лв	7 475,00 лв	8 075,00 лв	8 875,00 лв
такса10к	11 200,00 лв	9 550,00 лв	10 300,00 лв	11 200,00 лв
таксалм	23 150,00 лв	20 175,00 лв	22 300,00 лв	23 150,00 лв
таксам	18 800,00 лв	15 350,00 лв	17 075,00 лв	18 800,00 лв
общотакса	65 065,00 лв	54 690,00 лв	60 265,00 лв	65 065,00 лв

Сравнете получения резултат с този от фигура 21:

Фиг. 21

Д) Направете осева таблица, представяща резултатите (Съвет: Изберете опцията Scenario PivotTable Report и маркирайте клетки от B10 до F10 и B11).

Резултатът трябва да изглежда по следния начин:

	A	В	С	D	E	F	G
1	\$B\$6:\$F\$8 bγ	(All) 🗸 🗸					
2							
3		Result Cells 🔻					
4	\$B\$6:\$F\$8 🗸	такса2к	такса5к	такса10к	таксапм	таксам	общотакса
5	Дъждовно време	2140	7475	9550	20175	15350	54690
6	Идеално време	3040	8875	11200	23150	18800	65065
7	Нормално време	2515	8075	10300	22300	17075	60265
0							

Фиг. 2	22
--------	----